

2 Korin

Teik pasi Pol liai hani teka kahikahi Jises Krais ti Korin

Kakain ti haxewai teik pepa ie

Sai 26 ahang muhin ti Jises moih aliawa ape Haeu waxi i hani tesol tonan, Pol tel aposel tai teik pas ie hani teka kahikahi Jises Krais ti Korin. Lokon ien i toto texux xux Masedonia. Korin se tehu taon tuah leili Akaia, tetexux xux teka Grik totonai. Teik pas ti Pol tai hanimu teka Korin, kakaian pate ahian hani lato. Imuh i talo Taitus hani kapi lato ti hakuialato. Ti Taitus alia haniwa kapin i kaxi aliake hani i sale nanahialato. Hina ti teka Korin laha towiahuen ti lialui woulaha tuahe teka liai lato tahi Pol ma watakai i masiwi ti lato. Leili teik pas ie, hinalo waliko tenen tuah. Pol amuke hawane teteka laha towiahuen. I hanamena lato waliko salan leili meng solian ti Jises Krais. I hone lato apuhini hatapoi moni ti hualiai teka kahikahi Krais laha tap soxi. Ape i kaxi haxewa hani lato ka i salan wanen tel aposel ti Jises Krais.

¹ Nga Pol tetel puki Haeu kilami aposel ti Jises Krais, nga tai teik pas ie hani amuto teka kahikahi Krais ti Korin hetekie hatesol seilon ti Haeu leili hatexux xux Akaia. Amuam ti amili Timoti tel akikikako ti Krais haniwa amuto hatesol.

² Nga lotu kamei Haeu tel Tamakako ma Jises Krais tel Masiwi ti haniamuto lalape solialalalu ma hatona hasoliai tiamuto.

Haeu lawe i hakui seilon tetan

³ Kako sameniwa Haeu tel Tame Jises Krais tel Masiwi ti kako. I tetel lawe i tahane ma hakui kako ti na kawatan tunahi kako nake i waheni hawane kako masin tel taman

tenen pate solian. ⁴ Haeu lawe i hakui kako xoiniai kawatan tenen tenen lehe waxi kako tapai hakui teka liai na kawatan tunahi laha. Masin ti kako kema huhual ti Haeu, tin kako pon hualiai seilon leili taun lialun. ⁵ Masin ti Jises Krai kau hakilawen kawatan, kako teka kahikahin tin kako kau hakila kawatan, tuahe Haeu hakui kapitini kako hanowi ti i huali halapawen Jises Krai. ⁶ Ti amite tesol aposel lamani hawane kawatan nake ti ailei puase Haeu, amite kau lulungei ti hakuiamuto lehe amuto sohot soli ahe tatale seilon ti Haeu wanen. Ti amuto paxai toi ka Haeu huali amite kaui kawatan ien, i hanau amuto ti tu xox tatale kaui kawatan tenen amite kakau ape tin amuto uke huhual ti Haeu. ⁷ Aile ape namilomite pate xoxoan sale xoxoi tutuhamuto ti Krai nake amite toi ka ti amuto kau kawatan tenen amite kakau, puki Haeu hahakui amuto hanowi ti i aile hahani amite.

⁸ Tesol akikik ti Krai, pahak amuto toiwa kawatan lalap ti i tunahi amite leili texux xux Asia. Kawatan tenen pate lialun i akulai kuimite ti kauan. Pate i he pexipex kasia ape amite sokok ka i xoiniwen amite. ⁹ Salan tetan amite sokok uke amite mat nake i hakawata hawane tiamite. Tenen ien i sohot lehe amite kum hana namilomite hani puki kuimite, tuahe hani Haeu, tetel i xahateni aliake seilon maten. ¹⁰ Haeu awaiwen amite ti kawatan tenen ti matemate ape amite soh hawane ka lawe i awai kapitini amite. ¹¹ Tuahe tin pahak amuto lotu hualima amite. Na Haeu hongeni lotu ti amuto ape ti lalape soliaian i to awawai amite, kilan seilon laha kak kemulik hani i.

Pol sohi namilon ti sale luaian

¹² Nga kak matut hetekie amuam ka nanahiamite ususi namili Haeu ma lawe amite aile aluini hani teka seilon, kasinan hani amuto. Kumahe ka amite pon ailean nake amite ususi anesoin tuahe ti seilon. Ti xoxoi namilomite

hani Haeu, i to huhuali amite ti lalape soliaian. ¹³ Nga kak ukek nake lawe pasuk nga tai hamalimu hani amuto lehe amuto xeu hawane. ¹⁴ Ao pe ie amuto kum tioi aluini nga. Tuahē pahak wanen telao amuto tioi hawane nga lehe na Jises Krai s tel Masiwi aliama, amuto amuke nga hanowi ti nga amuke amuto.

¹⁵ Aile ape ti xoxoi namilok ti amuto, kemuk nga namilo iwen ka nga lua uke he huohu hani kapimuto lehe pamu amuto uke halapa huhual. ¹⁶ Tin nga namilo iwen paxaiamuto ti aweisaluk hani Masedonia ma ti aweisaluk na nga aliliama ape lehe amuto huali nga ti luaiak hani Judia.

¹⁷ Uke amuto namilo i hakila ti nga sohi namilok. Nakon amuto sokok nga tai namilo i mataini? Ti nga aile tenen na namil, kumahe nga aile hanowi ti teka laha kum soh ti Haeu. Nga kumahe masin seilon tenen i kak ukek i aile waliko tuahē i kum aile. ¹⁸ Masin ti lawe Haeu aile usi waliko ti i namilo iwen, namilok tin i kum tua sohia lalolal. ¹⁹ Tin masin Jises Krai s tel Nati Haeu, tetel ti Sailas, Timoti ma nga Pol to kaxi hahani amuto, i kumahe seilon tenen autas, lawe i puas usi hawane kakaian. ²⁰ Nake ti pupuase Jises Krai s, lawe waliko ti Haeu kakawen i aile, i sohot poponowi. Aile ape kako teka kahikahin kak kewak salan wanen pupuase Jises Krai s. Ti tenen ien se kako sasameni Haeu. ²¹ Puki i huhuali ati kako ti tu xox kakapita ti Jises Krai s. I kilami kako ti ailei puasain tuah. ²² Haeu ote iwen kako seilon tetan. I hani Holi Spirit neiniakako. Pupuase Holi Spirit leilokako i kola ka waliko ti Haeu kakawen i aile hani kako, i sohot poponowi.

²³ Salangawan ti nga tai lua hani kapimuto nake kumahe pahak nga tumei amuto. Puki Haeu tioi ka salan. ²⁴ Kumahe ka amite tesol aposel akekeni namilomuto ti Haeu. Amite puas tuai amuto lehe amuto hina amuamu

ma namilomuto ti Jises Krai i xox tatale.

2

¹ Aile ape nga namiloi ka nga kum lua hani kapimuto aope ie uke nga hakawata ulea namilomuto ti tumetume tetak. ² Na nga aile hatahanea amuto, tap tel ulea hamuamuaiaik. ³ Nake tenen ien, nga tai haniwen amuto sale hasawiai nanahiamuto lehe na nga luawa, tap tel ti amuto hakawata namilok. Amuto ala teteka ti hamuamuaiaik. Namilok xoxoan ka amuto hatesol aile usiusi kakaiak leili teik pasuk ien ape lehe ati kako he amuam. ⁴ Ti nga tai teik pas ti tumeiamuto, tiak i kawat hawane hetekie leili atek i tangitang hawane. Kumahe nga tai ti hakawatai namilomuto tuahe ti kolai lalape wawahen tetak hani amuto.

Pol pahan teka Korin oxoxiwa tel seilon ti kawatan ti lialui woun i aile haniwen lato

⁵ Ie ape kakaiak sale tetel seilon i aile tenen saun lialun wasolamuto. I hakawata nga, a pamu kasinan amuto. Tuahe kumahe pahak nga kak eliel ahe tenen waliko ien. ⁶ Kahi lialui woun i tapaiwen masin ti kewi ti amuto kolongeniwen. ⁷ Ie ape taun ti amuto oxoxi i ti kawatan ti lialui woun i aile haniwen amuto. Ape amuto hakuiwa i lehe tatahan lalap kum pexi kasini i. ⁸ Nga kakane eliel amuto, kolawa ka amuto waheni tutuen tel seilon ien.

⁹ Nga tai teik pas ien ti tohongi paxaiamuto sale taniai kakaiak. Pahak nga tioi na masin amuto puas usi hahatapo waliko ti nga honewen amuto ailean. ¹⁰ Na amuto oxoxi tel seilon ien ti kawatan ti saun lialun i aile haniwen amuto, tin nga oxoxi i. Ape na hina waliko lialun ti na tel aile hani nga, nga oxoxi i hahitake axe Jises Krai. Nga aile ukek ti hualiamuto lehe amuto hasolia kapitini wasolamuto kapi seilon. ¹¹ Pahak amuto hong

usiwa kakaiak sale tel seilon ien lehe Satan kum pon neini hakalalaiamuto. Pake kako tioi sale nonosenan.

Puase teka kahikahi Krai ti kaxiai mengon

¹² Ti nga lua haniwa tehu taon Troas kaxiai meng solian ti Jises Krai, nga tunahi ka hoi liai Haeu apeseniwen aweisal ti tenen puasain ien. ¹³ Tuahe namilok kila hawane ti Taitus tel akikik ti Krai i tai tahia hani kapik ti hahongoak sale nanahiamuto. Aile ape nga kak tapeini teka Troas ape nga lua hani texux xux Masedonia.

¹⁴ Kemulik haniwa Haeu, tetel lawe i neini huali kako ti xoiniai hatesol kawatan ma lawe waliko lialun nake kako pakata xoxox kapi Jises Krai. Haeu hapuasa kako ti sawateniai meng tenen ti i kakak sale Jises Krai. Ti kako aile tenen puasain ien, se masin ka poi tenen waliko pate solian i tah hani tesol tesol. ¹⁵ Sale nanahiakako masin ka poi waliko tenen pate solian ti Jises Krai to hahani Haeu. Teteka laha hong soh ti kako kaxi sasawateni meng solian ti Jises Krai, i awai laha ti kaui kawatan ti lialui woulaha a teteka laha kum soh, laha selaia tautamus ti Haeu. ¹⁶ Ti teteka laha tale tehitolaha hani Haeu, tenen meng ien masin ka waliko tenen kohan poun pate lialun nake laha watakai hongoan. Ti teteka laha hong auni tenen meng ien, i masin ka poi waliko tenen pate solian nake laha hong soh ka laha to kapi Haeu lian tehue. A aita tapai hawane ti ailei tenen puasain ien?

¹⁷ Se mewenae teteka laha kaxi ahuti kakai Haeu ti leili atelaha wanen hanowi amite tesol aposel ti Krai. Amite tioi ka puki Haeu kilami amite ailei tenen puasain ien ma lawe i papaxai nanahiamite. Amite kumahe masin teka woinakon kaxi ahutiai kakai Haeu. Laha tua ailele ti ukei moni.

3

¹ Kumahe nga kak ukek ie ti sameni aliakeamite. Amite kum kamei tuahe na tel taiai pas tenen ti kaxiai soliai puasamite hanowi ti teka liai ailele. Amite kum hahapuasa pas tenen ien ti amite lua hani kapimuto ape tin masin na amite lua salili amuto hani tesol liai ti ailei puasamite, amite kum kamei amuto pas tenen ien. ² Puki amuto aile kola soliai puasamite. Amuto se tai konginian he atemite. Ape lawe seilon paxai tioi soliai nanahiamuto. ³ Hanowi ka puki Jises Krai tai tenen pas ti kaxiai soliai nanahiamuto kolai ani puasamite. Kumahe ka seilon tioi sale nanahiamuto ani pas. Laha paxai tioi ka Holi Spirit ti Haeu tetel poh tapein, i pupuas leilomuto. Tin masin kumahe laha tioi ahuma he pot tenen taian, tetenen ti Haeu hahani Moses. Laha paxai tioi ka amuto towiahu hani Haeu ti leili atemuto wanen.

⁴ Amite kak matuke ukek nake ti xoxoi namilomite ti Haeu. Amite se unauan wanen nake ti Jises Krai.

⁵ Kumahe ti puki kuimite amite pon ailei puase Haeu. Kumahe amite ukek ka waliko ti amite ailele se puki hahasohotuamite. Haeu tel hahakui amite ti ailei puasan.

⁶ Haeu huali amite ti nahikei puasan usiwa tenen namil haun ti i xinoti kapi teka seilon tetan. Tenen meng ti amite kakaxi kumahe sale usi hatapoi lawe nauna ti Moses hahitake tenen namil ti Haeu xinotimu kapi teka seilon tetan Ju. Tenen meng ti amite kakaxi se sale ti Haeu hani kako Holi Spirit ti kapitiakako. Ti imat, na seilon kum aile usi nauna ti Haeu, i selai xaxaweni laha kapin. Ti hahitake tenen namilon haun ti i xinoti, Holi Spirit neneini ma huhuali seilon ti ukei tonain kapi Haeu ti tap tahi tapoan.

Soliai namil haun ti Haeu xinoti kapi seilon tetan

⁷ Moses nanau teka seilon ka na laha kum usi hatapo nauna ti Haeu, laha selaia ti Haeu lian tehue. Haeu tai

nauna tetan he pot tenen mamanan. Ti Haeu hani Moses tesol nauna ien, kawe Moses i kam kola hawane lalape xewai Haeu ape teka Ju kum paxai kapitini uke kawe Moses. Tuahe lalape xewai kawan i to tapo ahuahua. ⁸ Kalak usiai nauna ti Moses kum huali uke seilon ukei tonain kapin ti tap tahi tapoan, i kolawen lalape xewaian ma pohen ti i hani tesol nauna ien. Na masin ien, pamu i kola aheke lalape xewaian ma pohen ti Holi Spirit pupuas leilokako, tetel i neneini ma huhuali kako ukei tonain tenen ien. ⁹ Ti seilon hongoa meng ti Moses kakaxi, laha paxai tioi ka laha seilon ti ailei saun lialun ma imuh Haeu axi laha kawatan. Tenen meng ien se buah wanen tuahe meng ti kako teka kahikahi Krai kakaxi se pamu buah. I hanau seilon ka wasolakaha kapi Haeu i sawi na namilokaha xoxoan ti Jises Krai. ¹⁰ Aope ie waliko ti Moses hahanau ape kumahe buah na kako kolongeni hani meng solian ti Jises Krai nake tenen meng ien se buah tapein. ¹¹ Tenen namil ti Haeu xinotimu imat kapi teka seilon tetan Ju se buah wanen, tuahe i kum hamalum lian tehue. Pamu soliaian tenen namil haun ti Haeu xinoti kapi kako teka kahikahi Krai nake tap tahi puas mongaian.

¹² Nake ti soliai tenen namil haun ien, amite puas matuke hahawane. ¹³ Amite kum atuhi muneni kawamite ti amite hahanau seilon. Amite kum aile hanowi ti Moses ti i atuhi muneni kawan lehe teka Ju kum ningahi ka xewai kawan i to tapo ahuahua. I kola ka soliai tenen namil ti Haeu xinotimu kapi teka Ju, tin i to tapo ahuahua. ¹⁴ Tuahe namili teka Ju uke he takalah nake lato seilon tenen hatongetong. Hanima taen tetelao, na lato ridai pepai Moses, tin lato kum xeu ka soliai tenen namil ti Haeu xinotiwen kapi lato i tapoen. Lato masin ka tenen waliko titiehi namilolato. Mewenae na lato hana hatapo namilolato hani Jises Krai, namilolato xeu tautamus. Ien

masin ka teik waliko i titiehi namilolato i xaxau. ¹⁵ Salan wanen, hanima taen tetelao, na lato ridai pepai Moses, namilolato tin i tai xeu ukuke, masin ka waliko hahatiloko namilolato. ¹⁶ I xaxawena mewenae na lato towiahu xoxoi namilolato hani Jises Kraiss tel Masiwi. ¹⁷ Ape Holi Spirit ti Haeu se Masiwi i pupuas leilokako, tetel i oxoxi kako ti usi hatapoi tesol nauna ti Moses. ¹⁸ Hanowi ka Haeu xaxaweniwen waliko ti i hatiloko namilokako ape kako paxai tioi lalape soliai Jises Kraiss tel Masiwi. Ti pohe Holi Spirit, kako sohia ahe tatale ti sohot hanowi Jises Kraiss. Ape ti sohiaiakako, seilon liai paxai tioi ka Jises Kraiss se tetel tuah tapein.

4

Puase tesol aposel i hakui teka kahikahi Kraiss liai

¹ Ti puki ewiai Haeu i hani amite ailei tenen puasain tuah ti hanau seilon meng solian ti Jises Kraiss. Aile ape amite kum nohoha wanen. ² Amite wata kai wanen ailei waliko tenen i hahiena aliake amite na i sohot kouke. Amite kum puluti halialu seilon ma kum kaxi nakaputini kakai Haeu. Amite soh Haeu paxai tioi ka lawe amite kak hahawane waliko tenen salan. Ape i pon seilon liai paxai tioi ma soh amite.

³ Na hina seilon meng solian ti Jises Kraiss masin ka munenian ti laha, ien se teteka laha wata kai hong waxian ma laha to xau ahe tatalewa ti Haeu. ⁴ Satan, tetel i neneini kilan seilon ti tehu pon ie, i aile hapulaxa laha ape laha kum soh ti Jises Kraiss. Aile ape laha kum paxai tioi meng solian ti Jises Kraiss ti i hahaxewa lalape xewaian, pohen ma soliaian. Laha kum tua xeu wanen ka Jises Kraiss se puki masin alia Haeu.

⁵ Namilo i paxaiwa, kumahe amite lua kaxi aliliake amite. Amite hahanau seilon ka Jises Kraiss se tel Masiwi. Nake ti Jises Kraiss, amite se unauamuto ti kolai aweisal

hani Haeu. ⁶ Ti Haeu tanomi tehu pon ie, i tua kak ka xewan haxewawa tilokoan ape i sohot. I tetel i aile ape meng solian ti Jises haxewa hawane namilokako teka kahikahin. I aile ukek lehe kako xeu ka xewai Haeu ma lalape soliaian hetekie pohen kako paxai nonoma ti Jises Kraiss.

⁷ Meng solian tetan se waliko tenen pate tuahe a amite teka kaxian masin waliko tenen wakiakin, na i put i manan. Lehe ti tenen ien seilon paxai tioi ka pupuasamite kumahe ti puki kuimite, amite ailele ti pohe Haeu. ⁸ Kawatan tenen tenen to pipisihini amite tuahe i kum xoini amite. Na amite soh tunahi taun ti amite kum tua tioi tenen na amite aile, namilomite i kum put. ⁹ Teka seilon aile halialu amite tuahe Haeu kum paxai lioi amite. Mangemange tunahi amite tuahe i kum halialu tautamusuke amite. ¹⁰ Amite tatauke he namilomite ka uke ngain tehu laha telei amite ti ailei puase Haeu hanowi ti laha telei Jises. Tuahe amite kum nohoha lehe ti pupuasamite seilon paxai tioi Jises Kraiss tel pate pohen.

¹¹ Salan wanen, amite moxe matein nake amite unau i Jises, tuahe kalak amite tioi ka ngain tehu amite mat, ti pupuasamite i kokola ka Jises pupuas tutuen leilomite. ¹² Aile ape, kalak lawe amite tunahi kapitini kawatan, ti moxe mateamite amuto uke tonain ti tap tahi tapoan kapi Haeu.

¹³ Amite tesol aposel lawe amite kaxi matuke tatale kakai Haeu nake ti xoxoi namilomite tetan, hanowi ti tel i kakawen leili pepai Haeu i ukek, "Namilok xoxoan ti Haeu, aile ape nga kaxi ahuhuti kakaian." (Ps

116:10) ¹⁴ Pake amite tioi ka Haeu hamoiha amite hanowi ti i hamoiha Jises tel Masiwi ape i hatona hukumini ati kako hani kapin. ¹⁵ Hatesol waliko ien se ti solian ti amuto. Ti lalape soliai Haeu i to itini hahakila seilon hani hahitake Jises Kraiss ape kilan seilon kak kemulik lalap wanen hani Haeu. Saun tenen ien i haxawa hawane axan.

¹⁶ Aile ape tap wanen amite po aile lioi. Kalak kui tupuamite tapo ahuahua, tuahe leilomite, Haeu to hakui kakapitini. ¹⁷ Tesol kawatan aope i tutunahi amite, i kum hamalum haweluwelu. I waliko kokol na seilon kolongeni hani lalape soliai Haeu ti i hani kako lian tehue. ¹⁸ Aile ape kumahe amite namiloi wawaxi waliko ti pon amite ningahi, amite hana namilomite hani waliko ti amite kum pon ningahian. Ngain tehu, waliko ti i tutunahi amite he tehu pon ie i tapo, tuahe waliko ti i aununa tone Haeu se ti kako lian tehue.

5

Kakain sale tupui seilon haun ti hahaniai Haeu

¹ Kako tioi ka tupuakako kum to lian tehue, i masin ing ti sosoxope. Kalak na laha telei kako ti tehu pon ie, Haeu luhungini auni kako hani tonan leili ing ti tap tahi lialuan, ing tetenen ti kumahe mini seilon atai. ² Imat ti i sohot, kako ahahatake moloan ma ahahanake pusoi tinukako he tehu pon ie. Kako nam hasaxohu hahawane ukei tupuakako haun ti hahaniai Haeu. ³ Kumahe ka ape tap tupuakako. Tupuakako haun ti Haeu hani kako i hamalum lian tehue. ⁴ Ti kako tutuen he tehu pon ie, tupuakako i aile kako ahahata ti kaui kawatan. Kumahe ka lehe pahakako kako mat, tuahe kako mon hahawane atengiai tupuakako haun tetenen i hamalum lian tehue ma i hataxixi kalutini tupuakako ti aope ie. ⁵ Puki Haeu apeseni kako ti tetenen ien. I hani Holi Spirit neiniakako ape pupuase Holi Spirit leilokako i kola ka tesol waliko ien i sohot hawane imuh.

⁶ Aile ape kako uke he angiamat wanen. Kako tioi ka tehu pon itan ie kumahe xuxukako wanen. Kako tai toa kapi Jises Krais tel Masiwi ti he tone Haeu. ⁷ Xoxoi namilokako ti Jises Krais i neneini nanahiakako kumahe

nake ti waliko tenen kako pon ningahian. ⁸ Masin ti nga kakawen, kako uke he angiamat. Pamu kako waheni lioiai tupuakako ti aope lehe kako to kapi Jises Krais leili xuxukako wanen ti tone Haeu tel Masiwi. ⁹ Nake ti tenen ien kako haeliel hawane ailei lawe waliko tenen i hamuamua Jises tel Masiwi, ti kako he tehu pon ie ma na kako kapin ti tonan. ¹⁰ Pake kako hatesol tu mate Jises Krais ti i paxai kolongeni woukako. Taen ien, tel tel ti kako uke hapoponowi kahun ti solian ma lialun ti kako ailewen lokon ti tupuakako moihin he tehu pon itan ie.

Kakain sale hasawiai wasole seilon kapi Haeu

¹¹ Nake ti tenen ien amite tesol aposel tau kakanipeti puasamite ti puli Jises tel Masiwi. Aile ape amite puas eliliel itiniai seilon hani tepaun ti Haeu. Haeu tioi ka amite pupuas ti leili atemite. Lok al pupuasamite i kola hani amuto ka salan. ¹² Masin ti nga kakawen imat, kumahe ka amite sasameni amite hani amuto. Ti puki soliai puasamite i pon na amuto namiloi sameni amite. I axi kuimuto ti kak pahoiiai teteka laha hanasanasake laha ma laha kum nam waxi ailei puasain ti leili atelaha wanen. ¹³ Hina seilon laha ukek ka amite ailele puase wowok, tuahe salan tetan, tetenen amite ailele i hamuamua Haeu. Na seilon paxai ukek ka puasamite solian, amuto tioiwa ka ti hualiamuto. ¹⁴ Pake wawahen ti Krais sulini haxoxo nanahiamite. Amite soh hawane ka ti matei Jises Krais i kau kawatan ti lialui woi lawe seilon. Aile ape kako namiloi hanowiwa ka kako mat tuaiwen i. ¹⁵ Jises Krais mat ti hualiai lawe seilon. I mat lehe kaha teteka kaha soh tetan kaha kum to he tehu pon ie ti hamuamui tupuakaha, tuahe lehe nanahiakaha lawe i hamuamua i, tetel i mat ti ukei totonakaha ma i xahat aliawen.

¹⁶ Aile ape, lilian ti amite sohotua kahikahi Krais, sale paxapaxa ti amite kolongeniai seilon kumahe masin ti teka laha kum soh tetan. Ti imat, amite namiloi Jises

Krais hanowi ti laha, tuahe ape amite namilo towiahuen. ¹⁷ Nameniwa, tel na i pakata xox hani kapi Jises Krais, i sohot seilon haun. I lioiwen lialui nanahian ti imat. Nanahian ape i sohia soliwen.

¹⁸ Ti puki kuikaha kaha kum towiahu uke. Puki Haeu huali kaha. Ti pupuase Jises Krais, Haeu aile wasolakaha kapin i sawi. Ape Haeu hani puasamite kaxi haniai seilon ka i pon wasolalaha kapin sawi. ¹⁹ Matei Jises Krais se kahuai lialui woi seilon. Aweisal tewau ien Haeu aile ape wasole seilon kapin pon i sawi. Haeu kum hapeti he namilon lialui woi teka kahikahi Krais. Tenen meng solian ie Haeu haniwen amite ti kaxi haniai seilon. ²⁰ Amite teka tukei awe Jises Krais. Ti amite kamei eliel seilon ti towiahu haniai Haeu, se hanowi ka puki Haeu ailele. Aile ape amite kamei eliel amuto ti hana hatapoi namilomuto hani Jises Krais lehe wasolamuto kapi Haeu i xox hawane. ²¹ Jises Krais, tel pate tap wanen tenen na saun lialun, Haeu hani i tetel kaui kawatan ti lialui woukaha lehe wasolakaha kapin i sawi na kaha pakata xox kapi Jises Krais.

6

¹ Amite teka tuaiai Haeu ailei puasan, amite kamei eliel na amuto kum tale tehitomuto hani lalape soliai Haeu ti i aile haniwen kako. ² Ti leili pepai Haeu i ukek, “Ngain ti nga kilamiwen,

nga hong kamekame ti amuto ti huhual.

Taen ien nga talo tel awau ti hualiamuto.” (*Isa 49:8*)
Nga kakane hawane amuto, tetehu taun ien se aope ie ti Haeu aile kokola soliaian hani seilon. Aope ie Haeu awawai seilon ti kawatan ti lialui woulaha.

Xoxoi tutuhi teka unau Haeu

³ Amite tesol aposel amite haeliel hawane lehe nanahi-amite i kum hahataxina seilon ti haxoxoi namilolaha hani Jises Krais ma tap tel pon kak teheniai pupuasamite ti

Haeu. ⁴ Ti lawe waliko amite aile, i kola ka salan amite unauai Haeu. Tap tenen waliko lialun po noheheni amite ti ailei puase Haeu. Amite kau lulungei kawatan tenen tenen. Waliko tenen masin. Kewi seilon lawe laha aile halialu amite. Kewi taun lialun lawe i hasihikuku halialu namilomite. ⁵ Hina taun laha xai ma lohi amite hani leili kalabus. Hina taun ti apuhain kilan seilon lengeini puxawei amite. Lawe amite puas makeh, tap matihuin ma angiain. ⁶ Woumite tin i kola ka amite se unauai Haeu. Amite seilon haun ti pulan. Ti lawe waliko amite aile, Haeu haxewa namilomite. Amite tu xox tatale kalak na kawatan tenen tenen tutunahi amite. Lawe amite aile aluini hani seilon. Amite waheni hahawane laha ti leili atemite ma lawe amite hani lioi Holi Spirit neiniamite. ⁷ Mewenae kakain salan amite kakaxi ma amite ailele puasamite ti pohe Haeu. Amite hapuasa soliai woumite hanowi soxi ti hile ti pahoiai teteka laha teheni kakai Haeu ma aile hahalialu amite.

⁸ Kalak na seilon hina lon ma na tap lon ti amite, amite tu xoxox unauai Haeu. Tin masin na seilon sameni ma na laha kak teheni axamite. Tapai lawe waliko na amite aile mewenae salan kalak hina seilon laha ukek amite tuahe woinakon ka aposel. ⁹ Hina seilon laha paxai tioi masiwiamite tesol aposel tuahe teka laha kum nam waxi. Kalak moxemoxe lehe amite mat, amite saka moihin tutuen. Amite tai mat kalak seilon aile halialu hahawane amite. ¹⁰ Tiamite mewenae leili amuam kalak laha aile hakila tenen tenen ti i hatahanea amite. Amite kumahe seilon ti kilan soxi tuahe ti pupuasamite kilan seilon tunahi solian tenen tenen ti Haeu. Tap tenen waliko ti amite he tehu pon itan ie, tuahe lawe waliko ti Haeu, amite to ukeke nake amite se natun.

¹¹ Teka soliai seilon ti Korin, tap tenen waliko amite kaxi lilikoheni. Amite hean wanen ti amuto. ¹² Na masin soliai wasolakako kumahe pate xoxoan, kumahe ka nake amite kokongini wawahen ti amite hani amuto.

Puki woumuto kola ka kumahe pate amuto waheni amite.
¹³ Nga kakamei amuto hanowi natuk wanen, amuto kewa
 hean wanen ti amite kola aliakei wawahen ti amite.

*Teka kahikahi Krai kum puas huhukuma kapi teka laha
 kum soh tetan*

¹⁴ Kum puas huhukuma kapi teka laha kum soh ti Jises
 Krai. Nga kak ukek nake seilon sawisawin laha kum he
 paho uke kapi teteka laha weli ailei saun lialun. Masin
 ti xewan ma tilokoan lalu kum hukuma uke, tin masin
 teka kahikahi Krai laha kum huhukuma kapi teka laha
 hahitake nenein ti Satan. ¹⁵ Tap tahi soliai wasole Krai
 ma Satan. Teka laha soh ti Jises Krai, laha kum tutuai
 teteka laha kum soh nake namilolaha i kum he paho.
¹⁶ Kako tioi ka hahalin na seilon kau waliko tenen laha
 tua tanomi hani leili Ingi Haeu lehe laha lotui. Tin masin
 kako kum huhukuma kapi teka laha lolotui tesol waliko
 ien. Kako se masin Ingi Haeu tel pohen tapein nake Holi
 Spirit ingangai leilokako. Masin ti Haeu kakawen i ukek,
 “Lawe nga akakati teka seilon tetak
 ma lawe nga huhuali laha.

Laha paxai tioi ka nga se Haeu tel Masiwi ti laha
 ape nga namiloi ukek laha se seilon tetak wanen.”
(Lev 26:12)

¹⁷ Ti tesol liai leili pepai Haeu tel Masiwi i kakane teka
 seilon tetan ukek,
 “Ahutawa leili teka weli ailei saun lialun.
 Selaia kapitawa ti laha.

Kum nanakaxua kapi laha lehe nga amuke amuto.” *(Isa
 52:11)*

¹⁸ Tin Haeu kakane lato ukek,
 “Nga natuwi hani amuto ape amuto tamawi hanima nga.
 Amuto hatesol teka kahikahik se natuk wanen.
 Ie se kakaiak tel Masiwi pohen tapein.” *(2 Sam 7:14)*

7

¹Teka soliai akikik ti Kraisi, namilo i paxaiwa lalape soliai Haeu ti i kak tatamusua aope ka i hani kako. Aile ape hauniwa kako ti waliko tenen i nakaxui halolo tupuakako ma leilokako. Ti lalape lokako ti Haeu, kako haeliel hawanewa lehe kako sohot seilon tenen sawisawin tapein.

Pol amuam nake teka Korin hasawi aliake woulato

² Amite tai tatalesi tuahe na tel ti amuto. Tap tenen amite ailewen ti haputai xoxoi namili seilon ma tin amite kum pupuluti laha ti ukei waliko. Amuto nati kewa hean hani amite. ³ Kumahe nga kak ukek ti howinia i woumuto. Masin ti nga kakawen imat, amuto se tuah lian tehue leili atemite. Ti leili taun solian ma lialun, kalak na matemate tunahi amite kako papakata tutuen. ⁴ Aile ape nga kak matut uke kapimuto. Nga amuke hahawane amuto. Amuto haku i wen nga ape kalak taun lialun tutunahi amite, nga mewenae xuhai amuam.

⁵ Ti amite tahia haniwa Masedonia, pate amite tai hahanau kau i kawatan. Tesol tesol hina seilon lawe laha pahoxai amite. Matauin tin tunahi kakapitini amite. ⁶ Tuahe Haeu, tetel lawe i haxoxo aliake tutuhakaha, i hapuasa Taitus haku i amite ti tahiaian. ⁷ Kumahe mewenae Taitus tel haku i amite. Amite amuam ti amite hongoa sale soliai woumuto hani i. Ti i tahiamata i kakane amite ka pahamuto wanen paxaiak ma amuto nam wawatakai lialui woumuto ti i hawaxixi soliai wasolakako. Tin i ukek ka pate hina lomuto tetak. Hatesol waliko ien i hamuamua kasini hawane nga.

⁸ Nga kum nam tahane kakaiak leili teik pasuk nga tai hanimu amuto imat. Kemuk i hanamiloa nga nake nga tioi ka i hamolo patumuto. Tuahe i kum mol kue. ⁹ Aoape ie nga amuam, kumahe nake ti hakawatai namilomuto tuahe nake tatahan ti amuto haxewawen namilomuto ape amuto paxai tioi lialui woumuto. Tatahan tenen ien, se

tatahan tenen ti Haeu pahan amuto hina. Aile ape salan tetan kakaiak tai aile halialu amuto na tenen. ¹⁰ Nga kak ukek nake ti kako nam watakai hawane lialui woukako, Haeu awai kako ti kaui kawatan ti saun tenen ien. Tenen tatahan ti kako ien ala kako kum nam tatahane. Na seilon leili tatahan tuahe laha kum nam watakai ailei saun lialun, i selai laha kapi Haeu.

¹¹ Namiloi paxaiwa mongohe soliai waliko muhin ti amuto tahane hawane ka tel ti amuto i ailewen waliko tenen lialun. I hakawata tiamuto ape amuto haeliel hawane ti hasawian. Amuto halepelep hawane lehe Haeu papaxai ka amuto aile lalali waliko sawisawin ti atemuto wanen. Amuto paxai tioi ka Haeu axi amuto kawatan na amuto kum aile mongeni tenen waliko lialun ien. Pate pahamuto wanen nga luawa ti hualiamuto. Amuto kola lomuto hani nga tel aposel ape amuto eliel hawane lehe tetel i ailewen tenen saun lialun ien, i hasawi aliake. Hatesol waliko ien i kola ka amuto tohongu hatapoen lawe aweisal ti hasawiai tenen waliko ien. ¹² Tuahe teik pasuk nga tai hanimu amuto, kumahe nga tai nake ti tel i ailewen tenen saun lialun ien ma na tel i lialuen nake ti tenen ien. Nga tai lehe hetekie huhual ti Haeu amuto paxai tioiwa ka amuto hahana amite tesol aposel he atemuto wanen. ¹³ Aile ape amite kui ahe hawanewen.

Tuaiwa tenen ien, amite amuke hawane ti amite paxai tioiwa amuamui Taitus nake soliai woumuto hatesol i hatona hasoliawen tian. ¹⁴ Nga kaxi sameniwen amuto hani i. A woumuto tai hatahunoso nga. Lawe kakaiak hani amuto mewenae salan, tin masin soliai nanahiamuto ti nga sasameni hani Taitus se salan. ¹⁵ Ti i namiloi paxai aliakewa ka amuto hong kakaiian ma amuto waxi auni aluini i hetekie lalape lomuto, wawahen tetan hani amuto pate i lap hawanewen. ¹⁶ Tiak amuam hawane nake ape nga soh ka lawe waliko na amuto aile tutuhamuto xoxoan.

8

Pol pahan kako kewa ongawi

¹ Teka akikik ti Kraiss, pahak amuto tioiwa lalape soliai Haeu ti teka kahikahi Kraiss leili texux xux Masedonia aile kokola. ² Kalak lato to kakau kawatan lalap tenen tenen, amuam ti lato lalap wanen. Kalak soxialato pate palai, lato seilon tenen pate ongawi. ³ Nga tioi ka salan nake puki nga ningahiwen huhual ti lato hani se lalap wanen, kalak tataen ti i hatae aliake lato. Lato ailele ti puki soliaialato. ⁴ Puki lato kamei eliel amite tesol aposel ti sowini hanialato lehe lato tuai teka kahikahi Kraiss liai ti hualiai teka seilon ti Haeu leili texux xux Judia. ⁵ Huhual ti lato i akulai kasini lapan ti amite nanamiloi. Imat ti lato aile ukek ien, lato hanimu Jises tel Masiwi neinialato. Ape muhin lato kamei non amite ti haxewai namili Haeu hani lato.

⁶ Taitus, tetel i haxoxo hutui huhual ti amuto teka Korin, amite kamei eliel i ti hualiamuto tinamiai tenen puasain ien. Tenen huhual ien i kola lalape soliaiamuto.

⁷ Nga tioi ka amuto pate solian wanen ti kilan waliko. Namilomuto ti Haeu xoxoan wanen. Amuto alune hawane ti towiai kakain ma anesoamuto lalap wanen. Lawe waliko, amuto aile ti atemuto ma wawahen ti amuto hani amite pate lalap. Aile ape pahak amuto tin kewa pate ongawi hualiai teka seilon ti Haeu leili Judia.

⁸ Kumahe nga lulungei amuto ti ailean. Nga paxaiwen lowiai teka kahikahi Kraiss liai ti huhual ape pahak tin amuto kolawa soliai wawahen ti amuto. ⁹ Pake amuto tioiwen lalape wawahen ma soliai Jises Kraiss tel Masiwi ti kako. I pono wanen ti tone Haeu, tuahe nake ti hasoliaiakaha i teheni aliake i. I salili hatapo lawe soliai waliko lehe kaha pon ukei kilan waliko solian ti Haeu.

¹⁰ Nameniwa ahang tehu tamusuen. Amuto teka nosenimu ti axiai huhual ape tin amuto hutuai huhual imat

ti teka liai. Namilok nga ukek, pate solian na amuto aile tetenen ie. ¹¹ Amuto hahiawa aile hatapoi puasain ien hanowi ti uli amuto puasawa. Axiwa laha lapan ti pon amuto axi. ¹² Na masin amuto amuam hawane ti axiai huhual, Haeu lawe i amuke lapan ti i pon amuto axi. Kumahe i ukek ka seilon axiwa waliko ti na laha tap. ¹³ Kumahe nga ukek axiwa huhual lapan tenen ti i aile halialu aliake totonamuto. Pahak ati amuto pono ti ngahatiamuto. ¹⁴ Aope ie amuto kilan waliko ape amuto pon potongeniai teka kahikahi Krai ti Judia. Ape telok ti na lato kilan waliko, lato hapono ulea amuto. Ti aweisal tenen ien, ati amuto uke he pono. ¹⁵ Masin ti leili pepai Haeu i ukek,

“Tekalaha uke hakila, i kum lisi laha
ape teka ukekealaha palai, tap laha tae.” (*Exod 16:18*)

Taitus ma hua kahitan hani Korin

¹⁶ Aope ie nga taloa Taitus hani kapimuto. Nga kak kemulik wanen hani Haeu nake Taitus tin haeliel hawane ti hualiamuto hanowi nga. ¹⁷ Kumahe i luawa mewenae ti hongeniai kamekame ti amite tesol aposel. Ti puki xoxoi isian i luawa hualiamuto. ¹⁸ Amite talo tuaiwa Taitus tel akikikako ti Krai liai. I tetel lawe seilon ti ingi lotu tesol tesol kak sasameni pupuasan ti kaxiai meng solian ti Jises Krai. ¹⁹ Tuaiwa ien, laha kilamiwen i kahitiamite otoheniai huhual hani teka Judia. Huhual tenen ien i kola ongawiakako ma i haxawa axe Haeu tel Masiwi. ²⁰ Lalape huhual ien, amite kanipeti hahawane lehe seilon kum kak halialu amite sale nahikei tenen puasain ien. ²¹ Kumahe amite haeliel ailei waliko sawisawin mewenae ti puli Jises tel Masiwi tuahe hetekie ti puli seilon.

²² Tin amite talo uleawa tel akikikako ti Krai liai kahiti tuaiwa Taitus ma tel kahitan. I tel unau Haeu wanen. Amite paxai hakilawen soliai pupuasan. Ti i tloiwa soliai ongamuto, i haisi aheke i ti lua hualiamuto. ²³ Taitus i tel

puas akatak. I huhuali nga ailei puasak wasolamuto. Ape hua kahitan, teka kahikahi Krai ie kilamiwen lalu ti ailei puasain kapimuto. Lalape soliai pupuasalalu i haxawa axe Jises Krai. ²⁴ Aile ape kola hawanewa wawahen ti amuto haniwa lato lehe teka kahikahi Krai liai paxai tioi ka samenian ti amite sale nanahiamuto se salan.

9

Apeseniai huhual hani teka Judia

¹ Ala i kum tapai nga hanamena tuhi amuto sale tenen huhual ti haniai teka seilon ti Haeu leili Judia. ² Nga tioi ka amuto amuam ti hualialaha. Nga sameni kueiniwen amuto hani teka Masedonia. Nga kakanewen lato ka amuto hetekie teka tuaumuto leili Akaia, lolowiahua ti axiai huhual hoi lilian ti ahang tehu tamusuen. Soliai ongahua ien i hahika hasohoen kewi ti teka Masedonia. ³ Tuahe nga taloa tolu seilon ien lehe ati amuto tinami apeseniai tenen huhual ien masin ti nga kakaxi ka amuto aile. Na amuto apeseniwen, amuto hapono hawane kakaiak ti nga sasameni amuto. ⁴ Tuahe na amuto tai apeseni ape hina teka ti Masedonia kahiti tunahi nga ti luaiak haniwa kapimuto, amite tahunos nake ti xoxoi namilomite ti amuto. Tuahe pamu hienain lalap alia hani amuto. ⁵ Aile ape nga ukek pamu ewian na nga talo pelelawa tolu seilon ien ti tinami hatapoi tenen soliai huhual ien ti amuto kakawen ka amuto hani. Na amuto apeseni imat ti tahiaiak, i kola ka amuto hahani ti atemuto wanen, kumahe nake ti seilon lungei amuto.

Kako huali hakilawa seilon

⁶ Namilo i paxaiwa. Na tel seilon seini palai waki pata, tin i uke palai huan. Na i seini hakila waki pata, tin i uke kilan huan. ⁷ Aile ape amuto tel tel axiwa lapan ti i namilo iwen ti leili aten wanen. Kum hani tatahane, hani

amuke hawanewa. Kumahe nake ti kakai seilon liai ape i hani. Haeu waheni seilon tetenen i axi huhual ti leili aten. ⁸Haeu lawe i hani amuto kilan wanen waliko solian. Salan tetan i axi akulai mongohun ti i tapai ngahatiamuto. Aile ape i pon na lawe amuto aile kilan waliko solian ti hualiai seilon liai. ⁹Masin ti leili pepai Haeu i kakak sale tel seilon hina wanen lon ti Haeu i ukek, “I tel seilon pate ongawi.

I axi hakila teka seilon tap soxi.

Haeu kum maluhe wanen tenen soliai puasas ien.”

(Ps 112:9)

¹⁰Haeu tetel i hani seilon waki pata ti seini ma tin i hani an ti kaha ani. I axi hahakila kako lehe kilan waliko kako pon ti hualiai teka laha tae na tenen.

¹¹Salan wanen, amuto uke kilan waliko solian ti aweisal tenen tenen lehe lawe taun amuto huali hakila uke seilon. Ape ti amite otoheniwa lalape huhual ti amuto haniwa teka Judia, kilan seilon kak kemulik hani Haeu. ¹²Huonen solian ti tenen pupuasamuto ien. I hapono teka seilon ti Haeu waliko ti lato tae ma kilan seilon laha xuh ti amuum ape kak kemulik hawane hani Haeu.

¹³Tenen soliai huhual ti amuto i kola ka amuto se salan unauai Haeu. Ape teka seilon haxawa axe Haeu nake amuto hong ususi meng solian ti Jises Kraiss hetekie ongawiamuto hani lato ma seilon liai. ¹⁴Ape ti lalape wawahen, lato lotu huali amuto nake huhual ti amuto i kola hawane lalape soliai Haeu. ¹⁵Tuahe kako hatesol kak kemulik haniwa Haeu ti tel Natun, tetel awaiakaha. Tenen soliaian ien se lalap tapein wanen. Tap tel i pon kaxi hapono kolongenai tenen soliai Haeu ien.

10

Pol kak pahoi teka laha teheni pupuasan

¹Hina seilon wasolamuto laha ukek ka nga pate masop ti nga kapimuto ape na nga kumahe ien nga tai hani

amuto pas tenen ahian. Tuae paxaiwa, nga kak hamalehu kakaiak hani amuto tin hanowi ti na Krai aile. ² Nga kamei eliel amuto, kum hong wawaxi kakaialaha lehe na nga tahia haniwa kapimuto nga kum kak hahia hani amuto hanowi ti na nga tumei teteka laha ukek ka amite tesol aposel nanahiamite tuahe masin teka laha kum soh ti Haeu.

³ Amite tesol aposel se seilon masin teka liai, tuahe sale pahoian ti amite hani teka laha aile hialalu amite ma pupuase Haeu kumahe masin ti teka laha kum soh ti Haeu.

⁴ Paxaiwa, amite kum hapuasa pa tenen seilon ti hile hahapuasa. Amite hapuasa lalape pohe Haeu ti xoiniai kui pupuase Satan. ⁵ Ti aweisal tewau ien amite xoini hatapo teka laha pahoxai kakai Haeu. Ti seilon hanasanasake laha ma elieliel siainiai teka liai ti tioiai Haeu, amite kola hawane ka laha kumahe wanen salan. Tin amite waxaini itiniai namili seilon lehe laha usi aweisali Krai. ⁶ Aile ape muhin ti amuto teka Korin kola hawanewa ka salan amuto se unaui Jises Krai, amite nau hasawi teteka ti amuto laha tahi nauna tetan.

⁷ Amuto paxai aka mataini hawanemua imat ti amuto aile tenen na namil. Hina seilon laha kak matut ka laha se unaui Krai a amite tesol aposel kumahe. Amuto paxai tioiwa ka amite se unaui Krai wanen tin masin lato. ⁸ Kalak na nga kak matuke masiwiamite ti Jises Krai tel Masiwi haniwen amite, nga kum hienake. Pake i kilami amite masiwi ti hualiamuto lehe amuto sohot soli ahe tatale kahikahi Krai, kumahe ti haputai xoxoi namilomuto tetan.

⁹ Kakaiak leili pasuk, namilok kumahe ti hamataua-amuto. ¹⁰ Nga kak ukek nake hina seilon laha ukek ka kakaiak leili pasuk pate ahian ma kuin wanen ti lungeiai seilon, tuahe ti na nga kapi laha nga masin seilon tenen tap ailelean ma kakaiak laha nam teheni. ¹¹ Seilon tenen

masin, laha paxai tioiwa ka waliko ti nga tatai leili pasuk tin tuahe masin na nga pupuasake ti wasolamuto.

¹² Teteka ti laha pahoxai amite, laha kak hahaxawa laha hani seilon. Lehe amite kolongeni ukek ia amite hani seilon tenen soliaian ien? Laha kolongeni aliliake laha hani puki laha ma paxai kolongeni aliake laha ti puki anesoalaha. Namilolaha pate i tae.

¹³ Tuahe amite tesol aposel, amite kum tua hahaxawa amite. Amite kak matut mewenae sale puasain ti Haeu hahani amite. Leili tenen ien se puasain ti amite ailele wasolamuto. ¹⁴ Kumahe amite tua itini amite ti amite ukek amite masiwi ti amuto. Amite se teteka imat wanen ti xaui luaiamite hani kapimuto ti kaxi ahutiai meng solian ti Jises Krais.

¹⁵ Tin amite kum ukeke ax lalap ti puase seilon liai. Ti namilomuto hani Haeu to xox tatalele, pon amite mon ka lomuto hani amite i lap ahe onoteni hawane pupuasamite wasolamuto. ¹⁶ Ape ti pupuasamite naxia lap ahewa, i pon amite kaxi sawatani aheke meng solian ti Jises Krais hani teka seilon laha tai hong. Amite kum puas tetesol ti teka liai puasawen ien nake lomite kum al amite sameni aliake amite ti waliko teka liai ailewen wasole seilon. ¹⁷ Masin ti leili pepai Haeu i ukek,

“Na tel pahan i sameni tenen na waliko,
sameniwa mewenae waliko ti Haeu tel Masiwi aile.”
(*Jer 9:24*)

¹⁸ Aile ape tel na i sameni aliake i, i kumahe tuah. Tuah wanen tetel ti sasameniai Haeu.

11

Hahonghong ti Pol sale teka kumahe salan aposel

¹ Amuto nati hong lungeimua kakaiak kalak ti haniwa amuto uke masin ka nga tua kak lalolal ti sameni aliakeak. Nga tioi saka amuto hong tutuen nga. ² Nga

halepelep hawane ti amuto. Masin na tel seilon pahan tel natun hehin pate sawisawin ti na i hasala hani tel axoan, tin masin pahak wanen amuto pakata hawanewa kapi Jises Krai ape hamalum kapitawa kapin. ³ Tuahe i hamatau nga uke amuto hongeni seilon tenen puputa neini hakalala soliai pakataiamuto kapi Krai hanowi ti Satan i uke tanome weiko ape puluti hakalala Iv. ⁴ Nga kak ukek nake hina ti amuto hong amuke teka laha kakaxi kakain liai tenen sale Jises ti amite kaxiwen. Laha kakane amuto ukei spirit ti kapitiamuto tuahe i kumahe tenenawe masin tenen amuto kewen ti ape amuto sohoa ti Jises Krai. Laha ukek laha kaxi ahuti hahani amuto meng solian, tuahe pate i sel ti tenen meng solian ti Jises Krai ti amuto hong wahreniwen.

⁵ Nga kum paxai ukek ka hina tewau aweisal teka seilon ien pamu tuah tetak, kalak puki laha namilo i tanomi ka laha se aposel tenen solian tapein. ⁶ Nga uke kumahe anowian ti towiai kakain tuahe nga hina anesoin. Ala amuto tuiwen nake amite kola hakila haniwen amuto leili hanauan ti amite.

⁷ Nakon nga talesiwen la, ti nga kum uke kahuk ti kaxi ahutiai meng solian ti Krai hani amuto? Ti kolai lok hani amuto nga teheni aliake nga. ⁸ Nga uke halapawen moni ti ailei pupuasak ti teka kahikahi Krai liai lehe nga tua puas lioa hualiamuto. ⁹ Ti nga kapimuto, nga tai hahakawata na tel. Nga tai kakamea huhual ti amuto nake tesol akikikako ti Krai lato luama ti Masedonia, lato axi haponoen nga lawe waliko ti nga tae. Nga haeliel hahawane lehe nga kum hakawata amuto tuahe na tenen ape tin tap nga po aile hasohotu. ¹⁰ Ape leili hatexux xux Akaia tap tel i pon hakonguak ti kak matukei tenen ien. I pon ti amuto soh tetenen masin ti amuto tui ka kakain salan ti Krai leilok. ¹¹ Kum namilo i ukekek ka nga kum hongeni waxiai kahuk

nake nga watakai amuto. Kumahe masin ien. Puki Haeu tioi ka nga waheni hawane amuto.

¹² Nga aile kapitini tatale saun tetenen nake pahak nga mingini awe tetesol seilon laha sameni aliliake laha ka pupuasalaha tin masin pupuamite tesol aposel. ¹³ Tesol seilon ien kumahe salan aposel. Pupuasalaha i tua pupu-luti seilon. Laha haელიel lehe seilon keekewak laha ailele puase Krai, tuahe salan tetan laha kumahe unai Krai. ¹⁴ Nga kum tataxini na i sohot ukek ien nake puki Satan putini uke na i hanowi engelai Haeu hetekie xewaian. ¹⁵ Tin i kum hahataxina kako na tesol unai Satan laha putini uke na laha hanowi teka unai Haeu wanen. Hina ngixin ti ape laha uke hapoponowi kahulaha usiwa waliko ti laha ailele.

Pol kakak kawatan tetan

¹⁶ Masin ti nga kakawen, kum namiloi ukekek nga tua kak lalolal sameni aliakeak. Ape kalak na amuto namiloi nga ukek ien, nati hongoa nga. Na amuto hong teka seilon ti puputa, tin i pon amuto hongomua na nga kak samenimu nga teik. ¹⁷ Amuto tioi ka waliko ti nga kakak ie kumahe i usiwi woi Jises tel Masiwi. Na nga sameni aliake nga, se masin seilon tenen i tua kak lalolal. ¹⁸ Tuahe kilan seilon laha hananasake laha hanowi ti teka laha kum tioi Haeu ailele. Aile ape tin nga hananasamu. ¹⁹ Nga namiloi ukek ala amuto hong waheni kakaiak. Lawe amuto waheni hongoi teteka seilon laha putini laha ailele puase Haeu kalak amuto sokok amuto pate seilon namilo. ²⁰ Salan tetan amuto hongeni laha ti toheni ahuaahu amuto. Tin amuto sowini na laha aile ka laha kahih ti amuto, na laha pisi amuto, na laha haxawa axalaha ti teheniamuto ma na laha aile isisihi kinawemuto. ²¹ Tuahe amite tesol aposel, tap wanen amite nanamiloi ti aile hani amuto ukek ien. Nakon lehe nga hienake?

Aile ape nga tin nga pon kak matut sale waliko ti teka pulutiamuto kak hanasanasake, kalak uke i hakouke nga hanowi ka seilon tenen i tua kak lalolal. ²² Laha ukek laha se Ju, kewak? Nga se tin. Laha kaxi laha ti Israel. Nga tin. Na laha ukek laha kahi nati Abraham, nga tin kahi natun. ²³ Laha kak matut ka laha unauai Krai. Nga se unauan pamu soliaian ti laha. Nga tioi tenen kakaiak ien masin kakai seilon taxitaxia. Tuahe pamu puas eliliel nga, tin pamu nga kalabus hakilawen. Pamu lialuan xaxax ti laha hani nga ma nga lawe moxemoxe matein. ²⁴ Teku Ju hetiwon nga uke he tepanim. Ti hetiak tehu, hehet laha hani nga 39. ²⁵ Uke he toluhu teka Rom hetu nga ani pata. Tehu laha hokai nga pot ti teleiak. Uke he toluhu waian oh manan ti nga kuoku. Tehu liai nga man akaka itax ngain ma ipong hatehu. ²⁶ Tap tahi tiliai luaiak. Kilan kawatan tunahi nga ti luaiak he kan ma itax, leili taon ma toan, ti teka xai keliai soxi, ti teka akikik Ju ma ti teka kumahe Ju, ma ti teka laha putini ka laha kahikahi Krai. ²⁷ Nga puas makeh usi hawane ma kewi lawe tap matihuin. Kilan taun lawe kinawek paxepaxe ma hitolo tunahi nga ti tapoi an. Tin kilan ngain nga peu lialu, tap puxux awaiak ti waiwain.

²⁸ Tuaiwa tesol waliko ien, lawe ngain nga to nanamiloi hatesol teteka kahikahi Krai nga puasawen wasolalato.

²⁹ Na xoxoi namili tel i put, nga ilameni tuai i ma nga haელიel hualian. Na tel i neini hakalala tel liai ailei saun lialun, i tuhuke halialu hawane atek.

³⁰ Na laha aile kungati nga ti sameniak, pamu nga amuke non kaxi kolai waliko ti nga tae. ³¹ Haeu tel Tame Jises tel Masiwi, tetel kako haxawawa axan lian tehue, i tioi ka kumahe nga puputa. ³² Waliko ti i sohot hani nga leili Damaskas i kola ka kumahe nga tapai ti lawe waliko. Telao ti nga ien, tel seilon hahitake tel masiwi Aretas, i hatuhi unauan ti hile he aweingi taon ti peteni pohiak.

³³ Tuae hina seilon solian laha halahe ahuti nga leili tehu po nonoa he palaen ti tehu titieh ti Damaskas ape nga kuosel tetan.

12

Pol watakai sameni aliakean

¹ Nake ti laha aile kungati nga, nga kum aile lioi same-niak, kalak tap solian tetan. Ti telok telok Jises tel Masiwi hanamiloa nga ningahiai waliko tuah ma i hatakei hani nga waliko ti imat seilon kum tioi. ² Ahang 14 tamusuen Haeu hana sohi nga hani tesol patul ti tonan. ³ Nga kum tioi ka nga ien hetekie tupuak ka tuahe ti namilok. Mewenae Haeu tioi. ⁴ Nga tua tioi ka i waxi nga hani tesol tonan pate tuah ma nga hong waliko tenen seilon kaxi tataxiake ma tin Haeu kum sowini kaxian. ⁵ Waliko tenen ien ala i pon ti kaxi sameni tuahe nga watakai ailean. Nga kaxi kola non waliko ti nga tae. ⁶ Pate hina waliko ti i pon nga kak sameni nga. Ape na nga aile, nga kum hanowi seilon tenen i tua kak lalolal nake nga kakaxi waliko tenen salan. Tuae nga hahalini sameni aliakeak nake nga watakai seilon namiloi haxawa kasini nga. Pahak laha paxai kolongeniwa nga ti wouk ma kakaiak.

⁷ Kilan waliko tuah Jises Krai hatakei hani nga. Tuae Haeu hongeni hani Satan hapuasa tel unauan ti axi kapitiniak kawatan lehe i kongini nga ti hanasanasakei tesol waliko ien. Tenen kawatan ien masin ka kui unun sahea kokongina leili kinawek. ⁸ Nga kamei eliel Jises tel Masiwi uke he toluhu ti xaxaweniai tenen kawatan ien. ⁹ Tuae i kakane nga ukek, "I tapai lalape soliaiak ti hualiam. Pupuase pohek i sohot kouke hawane leili taun ti na o tae waliko." Aile ape pamu nga amuke non kaxi kolai waliko ti nga tae lehe Jises Krai hapuasa pohen leilok ti ailei waliko. ¹⁰ Nake ti nga unau Krai, nga amuke na nga tae ti tenen na waliko, na laha kak saxuti ma aile hialalu

nga ma ti kawatan tenen tenen liai tunahi nga ti leili taun lialun. Nga kak ukek nake leilon ti nga tae, nga se pono wanen.

Namili Pol pate lalap ti teka kahikahi Krai ti Korin

¹¹ Nga kak hanowi seilon tenen i tua kak lalolal, tuahe puki amuto kungati nga ape nga kak matut sameniak. Kalak teteka kolongeni aliake laha aposel solian tapein ukek nga tap pupuwasak, salan tetan laha kumahe ka pamu tuah tetak. Aile ape kumahe lialun na amuto kaxi sameni nga. ¹² Ti nga kapimuto, nga kolawen ka salan nga tel aposel wanen. Nga aile tatale kilan kolakol ma waliko tenen lalap ti pohe Haeu, kalak waliko tenen tenen pahoxai nga. ¹³ Nga aile aluini hahani amuto masin ti nga aile haniwen teka kahikahi Krai liai. Tuahe nga kum sowini ukei huhual ti amuto ti ailei pupuwasak nake hoi liai lato haponoen nga ma tin kumahe pahak nga hakawata amuto. Na amuto soh hawane ka tenen saun ien lialun, nga kamei amuto kum hahapeti lialui lomuto tetak he tiamuto.

¹⁴ Nga luawen uke he huohu kapimuto imat. Aoape ie nga lua paxai ulea amuto ape tin nga kum hakawata amuto nake kumahe pahak ukei soxi ti amuto. Ti leili atek pahak wanen lehe amuto pakata xox tatalewa kapi Jises Krai. Pake kumahe pupuase teka akaik ti waxeniai taman tinan, liai pupuase taman tinan ti waxeniai natun. ¹⁵ Aile ape masin tel soliai tame akaik, nga haელიel hawane aile hatapoi tenen tenen ti hualiamuto. Nga hani hetekie tataen puki tupuak. Ape nga to waheni ahehekewa amuto. Kaie wawahen ti amuto hani nga to tae aheahelih?

¹⁶ Ala amuto tioi ka nga kum hahakawata amuto ti waxeniai. Tuahe teka ti amuto ukek ka anesoak tapan wanen ti pisi waxainiamuto. ¹⁷ Lehe nga aile ukek ia? Nakon hina ti tesol seilon nga taloa pisiwen amuto? ¹⁸ Nga

taloa Taitus hani kapimuto hetekie tel kahikahi Krais liai. Nakon i pisiwen amuto? Ala amuto tioi ka namilomili tenenawe ma lawe ati amili ailele puasain solian hani amuto.

¹⁹ Uke amuto namiloj ukek lawe kakaiak ie tuahe ti sipainiamite tesol aposel. Kumahe. Hatesol kakaiamite kakain tuah nake amite unau Krais ma nga tioi ka Haeu hongohong kakain ti amite kakak. Teka soliai akikik ti Krais, lawe waliko ti amite ailele se ti huali hakuamuto.

²⁰ Tuahe nga to nanamiloi tahiaiak kapimuto, uke nga tunahi ka woumuto kum hamuamua nga ape nake ti tenen ien tin amuto kum amuke saun ti na nga aile. I hamatau nga uke amuto he hapatapat ma amuto lohaini teka liai, leng ausisini hani tel tel, namiloj halepelep alia amuto, kak halialu seilon ma misahi laha, hanasanas ma puas nakaputa alia wasolamuto. ²¹ Salan wanen, nga nanamiloi tahiaiak kapimuto uke Haeu tel Masiwi tetak kola hawane hani nga lialui woumuto ape i hahiena halialu nga. Ape tatahan lalap tunahi nga nake kilan ti amuto tai aka lilioi saun lialun ti wawan hehin, ti sikisiki tenen pate hienain wanen ma ti hongeniai isiai namilomuto ti sik.

13

Tiliai nauna ti Pol

¹ Ao pe ie ape toluhu luaiak hani kapimuto. Leili pepai Haeu i ukek, “Na tel i sului tel liai, hong waxiwa mewenae na seilon hua ma na tolu kakaxi waliko tin tetenen.” (*Deut 19:15*) ² Tehu luaiak usia tehu imat, nga hahongo peleiwon amuto ka nga kum halalia amuto ti lialui woumuto. Ao pe ie ti nga tap kapimuto, nga hahongo tuhi ulea amuto. Na tahiaiak kapimuto kewa he toluhu, tap tel ti amuto kuosel ti kaui kawatan ti lialui woun, amuto teteka aile kueiniwen saun lialun ma teka ti amuto po ailelewa ao pe.

³ Ti usiwa pahamuto nga kola hani amuto ka Krais hapoheawen nga ti kakaiak. Pohen i kum tae na i puas leilomuto. Lawe i kola lalape pohen ti na i aile hasolia amuto ma na i aluini amuto ti lialui woumuto. ⁴ Kalak laha tahi hakea telei i hanowi ka i tap poh, aope ie ti pohe Haeu i moihin. Amite tin kakau kawatan ma moloan nake ti Jises, tuahe ti pohe Haeu amite pakata xoxox kapin ma pupuas wasolamuto.

⁵ Paxai kolongeni aliakewa xoxoi namilomuto ti Krais. Paxai tioi hawanemua nanahiamuto. Ala amuto paxai tioi ka Jises Krais pupuas leilomuto. Ape ala amuto kola hawanewa ka salan amuto unau Krais. ⁶ Namilok ukek ti pupuasamite amuto paxai tioi ka amite se aposel wanen ti Krais.

⁷ Amite lotu kamei eliliel Haeu ti hualiamuto lehe amuto kum aile saun tenen lialun. Namilomite kumahe ti kola haniai seilon ka pupuasamite pate solian wasolamuto. Pahamite amuto ailewa mewenae saun tenen ti Haeu pahan kalak na hina seilon laha namilo ukek amite tae hawane ti ailei pupuase aposel. ⁸ Pake amite tu xoxox mewenae ti waliko salan. I ahuxai hawane amite ti hil pahoxaian. ⁹ Na tutuhamuto xoxoan ti Krais, i hamuamua hawane tiamite. Aile ape amite kum nam waxi na hina seilon ukek amite tap wanen poh. Amite kamei eliliel Haeu ti haxoxoamuto lehe amuto soli ahe tatale ape sohot seilon sawisawin tapein.

¹⁰ Nga tatai hani amuto tesol waliko ien hahongoamuto imat ti tahiaiak lehe na nga lua haniwa kapimuto nga kum tumei hahia amuto usiwa masiwiak. Tenen tonain ti masiwi ien hahaniai Jises tel Masiwi ti hualiamuto lehe amuto sohot soli ahe tatale kahikahi Krais, kumahe ti haputai xoxoi namilomuto tetan.

Pol hakau amuam ti tiliai teik pas ie

¹¹ Teka akikik ti Krai, nga tili kakaiak ukek. Lawe amuto amuamua ma he sekusekua. Hongoa nauna tetak ape hasoliawa woumuto. Namilomuto kewa tenenawe ma he wawahen hawanewa wasolamuto. Na amuto aile ukek ien, Haeu lawe kapimuto ti hualiamuto. I tetel i hatona hasolia tiai seilon ma kola hahawane saun ti wawahen.

¹² Na amuto apuha hetekie, pohi amukewa tel tel ti amuto kolai wawahen ti Haeu.

¹³ Amuam ti hatesol kahikahi Krai ie haniwa amuto.

¹⁴ Wawahen ti Haeu ma lalape soliai Jises Krai tel Masiwi kapimuto hatesol. Nga lotu kakamea lehe Holi Spirit huali amuto ti pakata hani kapin ma puki alia tel tel ti amuto.

KAKAI HAEU

The New Testament in the Seimat language, The Ninigo Islands,
Manus Province, Papua New Guinea

Nupela Testamen long tok ples Seimat, Manus Provins, Niugini
copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Seimat

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2013-10-14

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2018 from source files dated 14 Jun
2018

9fa179b2-dd20-5dbd-9745-1fb6d5f9b415